№ 936 კვირა, 10 ოქტომბერი — 1896—1899 — კვირა, 10 ოქტომბერი. № 936

სტამბა და რედაქცია ტფილისი, სასახლის ქ., სათ.-აზნაური ქარვასლა.
ხელის-მომწერნი გაზეთის დასაკვეთად მიჰმართავენ რედაქციის დილის 10—8 საათამდე და საღამოს 6-დან „წ. კ. საზ." წიგნის მაღაზია.
ხელ-მოუწერავ წერილებს რედაქცია არ ბეჭდავს.
პირის-პირ მოლაპარაკება რედაქტორთან შეიძლება ყოველ დღე.
ტელეფონი № 363

ცნობის ფურცელი

ყოველ-დღიური გამოცემა

გაზეთის ფასი ერთის წლით 6 მან., [illegible] თვით 60 კაპ.
თითო ნომერი 3 კაპეიკი
ფასი განცხადებისა ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე 10 კაპ., მეოთხეზე—5 კ.

Типографія и Редакція „Цнобисъ Пурцели"
Тифлисъ, Дворцовая ул. д. Дворянства.
Телефонъ № 363

წლის დამლევამდე
გაზეთი „ცნობის ფურცელი"
ეღირება 2 მან.

ქართული თეატრი

კვირას, 10 ოქტომბერს,

დრამატიული საზოგადოების არტისტებისაგან

წარმოდგენილი იქნება:

სამშობლო

დრამა 5 მოქმედ. და 7 სურათად თავ. დ. ერისთავისა.

ბ-ნ კ. ყიფიანის მონაწილეობით

მოთამაშენი: ქ-ქ ჩერქეზიშვილისა, ნებიერიძე; ბ.ბ. ყიფიანი, მესხი, ოილდუ[illegible]კი, სვიმონიძე, კადელაკი, შათირიშვილი, აბაშიძე, მჭედლიშვილი და სხვ.

ადგილების ფასი ჩვეულებრივია.

დასაწყისი 8 საათზე.

რეჟისორნი: ვ. აბაშიძე და კ. მესხი.

მზადდება ახალი პიესა ქ-ნ აზაიანისა: „თვალთ-და შთამომავლობა".

!!მიაქციეთ ყურადღება!!

ჩინეთის მაღაზია

დ. ფ. დემენტიევისა

გოლოვინის პროსპექტი, ზუბალაშვილის [illegible] სობრანიეს გვერდზედ.

იმემეთ ჩაი პირველი მოკრებისა 1898 წლისა მშვენიერი ყნოსვისა და სასიამოვნო გემოსი

ჩაი და ყავა იყიდება **წვრილად და პარტიობით**

ყოველს მყიდველს ჩვენის ჩაისას ღაუთმობა მანეთზე აბაზი და საჩუქრად მიიღებს ჩინეთის, იაპონიის და სხვა საჭირო და საოჯახო ნივთს.

ვინც 12 ან მეტ გირვანქა ჩაის იყიდის ჩვენგან იმას

საჩუქრად მიეცემა ჩაის სერვიზი

[illegible] ნივთებია

კვირას, 10 ოქტომბერს, საღამოს 7 საათზედ სათავად-აზნაურო ბანკის დარბაზში დანიშნულია

„შუამავალის"

ამხანაგობის საგანგებო საზოგადო კრების გაგრძელება.

წევრთ ამხანაგობისას არ გაეგზავნებათ ცალკე მოწვევის ბარათები.

სამკურნალო და ამბულატორია

ს. ბ. თოფურიასი

ქუთაისში.

სამკურნალოში 50 საწოლია ავადმყოფთათვის მიიღებიან ავადმყოფნი: შინაგანისა, ნერვების, საქირურგო, თვალისა და დედათა აგადმყოფობისანი,

გადამდებ სენით ავადმყოფნი, არ მიიღებიან.

ავადმყოფთ სინჯავენ დილის 11 ნაშუადღევის 3 საათამდე. [illegible] ნაგან და ნერვების ავადმყოფობას სწამლობს ს. ბ. თოფურია. საქირურგო თვალები, ავადმყოფობას და სიფილისს ზ. ქ. ბერაძე.

დედათა ავადმყოფობას მკურნალი ქალი მ. თ. კობანი.

ამბულატორიასთან არის კაბინეტის საექიმო და საბაქტერიოლოგიო გამოკვლევისათვის, ელექტრონით წამლობისათვისა და მასაჟის-თვის.

სამკურნალოს დირექტორი ს. ბ. თოფურია

Лѣчебница С. В. Топурія въ Кутаисѣ.

ახალი ამბავი

—

*** საიუბილეო წარმოდგენა. გუშინ-წინ, 7 ოქტომბერს, ქართული დრამატიულმა დასმა წარმოდგენების სეზონი დაიწყო საიუბილეო წარმოდგენით ქართულის სამუდამო სცენის არსებობის ოცის წლის შესრულების სახსოვრად.

წარმოადგინეს ამ საღამოს თითო მოქმედება სამის პიესისაგან. ყველა მოქმედებამ მწყობრად და კარგად ჩაიარა. შემდეგ ბ-ნის კავსაძის ხორომ შეასრულა რამდენიმე საერო [illegible]რა და, დასასრულ, გაიმართა სადღესასწაულო აქტი. ხორთან ერთად სცენაზედ შეიკრიბნენ ქართულის სცენის არტისტები. პირველად არტისტებს ქართულის დრამატიულის საზოგადოების გამგეობის წარმომადგენელმა ბ ნმა გუნიამ მიჰმართა და ამ გამგეობის სახელით მოახსენა შემდეგი.

„კეთილშობილნო მუშაკნო!

„დღევანდელი დღე, ეჭვი არ არის, საერთო დღესასწაულია ყველა ქართველისათვის, ხოლო კერძოდ ეს დღე უფრო თქვენი შინაურული საოჯახო დღესასწაულია, რადგანაც სამუდამო სცენის ოცის წლის თავი მჭიდროდ დამოკიდებულია თქვენის დაუღალავისა და სასიქადულო მოღვაწეობისაგან.

„თქვენმა შრომამ და კეთილსინდისიერებამ, თქვენმა ნიჭმა და უნარმა შეჰქმნა ის დიდი საქმე, რომელსაც დღეს მთელი საქართველო შეჰხარის და რომლისაგან კიდევ ბევრს საქვეყნო ნაყოფს მოელის.

„ქვეყნის სიკეთეს, ბატონებო, სამი ძლიერი მომქმედი განაგებს: ეს, როგორც თქვენც უწყით—ეკკლესია, სკოლა და თეატრია და თქვენგან გაწვლილი თავგანწირული შრომა სრული თავდებია ჩვენის ეროვნულ თეატრის უკეთესისა და ნათელის მერმისისა.

„დრამატიულ საზოგადოების გამგეობამ, რომელიც თქვენთან ერთად ეწევა ჭაპანს და თქვენსავე კეთილშობილურ გრძნობაში პოულობს სიმხნევეს და ძალას თავისის მოქმედებისათვის,—დამავალა მე, ვითარცა თავის წევრს და თქვენს ყოფილს ამხანაგს, გამოგიცხადოთ გამგეობის უზომო სიხარული ამ დღესასწაულის გამო. ვასრულებრა ამ სასიამოვნო დავალებას, ბედნიერად ვთვლი ჩემს თავს, რომ [illegible] ერთხელ კიდევ შემთხვევა მომეც[illegible] თქვენთან ერთად შევსძახო ვა[illegible] და მრავალ ჟამიერი არსებობა [illegible] სურვო ჩვენს ქართულს სცენას.

მერე ბ-ნმა კ. ყიფიანმა სთქვა:

„ძვირფასნო ამხანაგნო! მ[illegible] გორც უძველ[illegible] სისა, ბედნი[illegible] შემძლიან [illegible] ქართულს [illegible] ერთად ვ[illegible]

სცენის დაარსების დღე.

„იქნება სხვებისთვის და სხვაგან ოცის წლის მოღვაწეობა სადღესასწაულო არც კი იყოს, მაგრამ ჩვენთვის ეს ოცი წელიწადი დიდად საყურადღებო ამბავია.

„ვიდრე მუდმივი სცენა დაარსდებოდა, მე და ჩემი ამხანაგები დიდ ხანს ვემსახურებოდით სამშობლო თეატრს, მაგრამ ჩვენ არ გვქონდა თავშესაფარი ადგილი; არ გვყავდნენ არტისტები, არ გვყავნდა მუდმივი მაყურებელი საზოგადოება. გვქონდა მხოლოდ ერთი რამ, ზრუნვა, როგორმე მუდმივი სცენა დაგვეარსებინა. და აი, დღეს ეს ზრუნვა განხორციელდა, 20 წელიწადია მუდმივი დასი შესდგა, მოიპოვა თავისთვის ერთი პატარა კუთხე და ქართული წარმოდგენების მართვა გაწესრიგდა და საზოგადოების მოთხოვნილებად გარდაიქცა.

„და აი დასამტკიცებელი საბუთი, ეს ბრწყინვალე საზოგადოება დაესწრო ჩვენს დღესასწაულს და ჩვენთან ერთად იზიარებს ეს თანაგრძნობა საზოგადოებისა ჩვენთვის მეტად ძვირფასი უნდა იყოს: ეს ამტკიცებს, რომ ჩვენსა და საზოგადოების შორის ცხოველი კავშირი არსებობს, და თუ ჩვენ ყოველთვის ვერ ვაკმაყოფილებდით მის გემოვნებას და მოსაწონი არ ვიყავით, ამ ნაკლს თითონვე ახსნიდა და ჩვენს გასამართლებელს საბუთებსაც თითონვე მოსძებნიდა ხოლმე. მე, ვითარცა ერთი ძველთაგანი არტისტი, იმედითა და სასოებით ვუცქერი ჩვენის თეატრის საქმეს; ღრმად მრწამს მისი ბრწყინვალე მომავალი; ამასთანავე ღრმად მრწამს, რომ ახალნი მოღვაწენი სცენის ასპარეზზე პატიოსნად ატარებენ ხელოვნების დროშას; თვისის შრომითა და ნიჭით დაუვიწყარს სამსახურს გაუწევენ ქართულს თეატრს.

„ვიმედოვნებ, რომ საზოგადოებაც თანაგრძნობას არ მოაკლებს სცენის მოღვაწეთა და ამ თანაგრძნობის მეოხებითა და დახმარებით ხელს შეუწყობს ჩვენის სასცენო ხელოვნების წარმატებას.“

შემდეგ წაკითხულ იქმნა მისალოცი დეპეშები საქართველოს სხვა და სხვა კუთხიდან მოსული. მოგვყავს აქვე შინაარსი ამ დეპეშებისა:

„თავად-აზნაურობისა და [illegible] ...რავ ვუსურვებ ყოველსავე წარ... ...ებას ჩვენს თეატრს, რომელმაც ... სარგებლობა ... ...გადოებრივს ...

...ად-აზნაურთა ...თელი“.

ულოცამთ ქართულის სამუდამო დასის არსებობის ოცის წლის შესრულებას. ძმებო, გულით ვისურვებთ შემდეგშიაც აღყვავებას და წარმატებას ჩვენ ყველასათვის ძვირფასს სამშობლო სცენისას.

ალექსი მესხიშვილი“.

—

„გორის ქართველი საზოგადოება, სიხარულით ეგებება რა ქართულის სცენის არსებობის ოცის წლის შესრულების დღესასწაულს, გულით უსურვებს შემდეგშიაც წარმატებასა და აღყვავებას, ამასთან უცხადებს ღრმა პატივისცემას იმის დღევანდელ თავდადებულ მოღვაწეთ.

ნ. ლომოური“.

—

„ოზურგეთის ინტელიგენცია, რომელიც ღრმა თანაგრძნობით ეკიდება ჩვენის სამშობლოს ყოველსავე კეთილს დაწყობილებას, გულწრფელის სიხარულით ეგებება ქართულის სცენის არსებობის ოცის წლის შესრულების დღესასწაულს.

ნ. თავდგირიძე.

—

„ბათომის ქართველი საზოგადოება, ჰგრძნობს რა სამშობლო სცენის მაღალ ჰუმანიურ და ცივილიზაციის მნიშვნელობას, აცხადებს თავის გულითადს სიხარ[illegible] ...ცოცხალ და ნაყოფიერ[illegible] ...ბის ოცის წლის შესრულების გამო. ამასთან უსურვებს შემდეგშიაც მას აღყვავებას, ხოლო დამაარსებელთ და ამ ასპარეზზე მოღვაწეთ ენერგიასა და ძალას ბრწყინვალე საქმის განსაგრძობად.

გრ. ვოლსკი.

—

„სოხუმელნი ულოცავენ ძვირფასს სამშობლო სცენის ოცის წლის განუწყვეტელს სამსახურს საზოგადოების სასარგებლოდ და უსურვებენ შემდეგშიაც წარმატებას.

თ სახოკია“.

—

ღრმად გვიხარიან რა ქართულის სცენის ხანგრძლივი და სასარგებლო მოქმედება, გულით გილოცავთ ოცის წლის არსებობის შესრულებას, ამასთან ვისურვებთ შემდეგშიაც წარმატებას და აყვავებას.

წიწიშვილი(?), გახოკიძე, გოთუა, გვარამაძე, მაჩაბელი(?), ბალახნიშვილი(?), ნასიძე, ხახიშვილი, მიქელაძე(?), ზოიძე(?), ფხაკაძე და სხ.

—

ბაქოში მცხოვრები ქართვე[ლე]ბი სიხარულით ვეგებებით სამშ[ობ]ლო სცენის იუბილეის, ვუ[სურ]ვებთ რა იმის და მოღვაწ[ეთ აყვა]ვებასა და ხანგრძლივ სი[ცოცხლეს] ...

ვულოცავ ძვირფასს ამხანაგებს, თანამოსამსახურეებს და კომიტეტს ჩემთვის ძვირფასს სამშობლო სცენის ოცი წლის არსებობას. ვსწუხვარ, რომ მე თითონ ვერ ვღებულობ მონაწილეობას დღესასწაულში. ჩქარა განახავთ.

მარიამ საფაროვისა

გარდაეცით ჩემი გულითადი მოკითხვა ყველას, ვინც მონაწილეობას ღებულობენ ქართული სამუდამო სცენის ოცი წლის ნაყოფიერ მოქმედების დღესასწაულში. თქვენგან შორს მყოფი თქვენთან ერთად სულითა და გულით ვუერთდები ამხანაგების მხიარულებას. ეკლიანი გზა, თქვენგან გავლილი, დეე მისაბაძ მაგალითად დარჩეს სცენის მომავალ მოღვაწეთ.

ეფემია მესხი.

—

დასასრულ ბ ნმა კ. მესხმა წაიკითხა ამ სადღესასწაულოს შესაფერისი ლექსი. წარმოდგენას ბევრი ხალხი დაესწრო. სხვათა შორის წარმოდგენაზედ ბრძანდებოდა კავკასიის მთავარ-მართებელი გენერალ-ადიუტანტი თავ. გ. ს. გოლიცინი და აგრეთვე ტფილისის გუბერნატორი სვეჩინი. თავ. გ. ს. გოლიცინმა წარმოდგენაზედ ბოლომდე დაჰყო და არტისტები მრავალჯერ დააჯილდოვა ტაშის [illegible] ...ამით და [illegible] საზოგ. კასას გადასცა ათი თუმანი.

*** მ მ. შარიგინი — ტფილისის ოლქის სასამართლოს უფროსი, და ოლქისავე სასამართლოს ბრალმდებელი ...ე .პ ნიმანდერი გუშინ დაბრუნდნენ რუსეთიდგან და შეუდგნენ თავის მოვალეობის აღსრულებას.

*** დარაჯებზედ. ქალაქის მაზრა შეუდგა და შეადგინა დასი ახალი დარაჯებისა. მათი გამგეობა იმყოფება ტფილისში ბებუთოვის ქუჩაზედ.

*** ქ შუშიდგან გვწერენ, რომ იქ არსდება მუსიკალური დასი. ეს დასი უნდა გამტკიცებულ იქმნეს გუბერნიის გამგეობისაგან.

*** საქონლის ბინაზედ. სამინისტრომ ნება მისცა ტფილისის ქალაქის გამგეობას დაარსონ ქალაქის საყასბოსთან საქონლის შესანახი ბინა, ...ონ ბ... ...თრო შ... ...ლ...

...შალი გენერალ-მაიორი თავ. ... საგინაშვილი.

*** ხორცის გაიაფებაზედ. ქალაქის გამგეობამ დანიშნა კომისია გამოსაცდელად თუ რამდენი უნდა ღირდეს გირვანქა ხორცი. ამ კომისიამ დაჰკლა სხვა და სხვა ზომის და ფასის ძროხები და გამოიკვლია, რომ შეიძლება ხორცზედ უფრო იაფი ნიხრი დაიდოს. ამის მიზეზით ქალაქის გამგეობა აპირობს ხორცი მედარებით გაიაფოს.

*** მკვლელობა. ყარსის გზაზე ნავთლუღთან ახლოს, რკინის გზის მუშები წაიკიდნენ სიმთვრალის დროს. ამ ჩხუბში მოკლული ... მოჩნდა ქუთათური გლეხი ილ... რიძე.

*** „საცნობა“ ტფილისში. კრედევ შემდეგი გავიგეთ ფტილისის „საცნობზედ“. საცნობი უნდა ... ვეს პოლიცმეისტერის გამგე[ობის ქვეშ]... ...ან. იგი უნდა შესდგეს უფ[როსი]... საგან, მის თანაშემწესაგან, ... მწერლისაგან და სამი მოსამსახურისაგან; გარდა ამისა თითო ... ლიციის უჩასტკაში უნდა ჰყავ[დეს] თითო მწერალი. ამ პირთ ამ... ცაას პოლი... ...აწარმოებს ქალაქი გამგეო[ბა] ამის დაარსებას თავდაპირველ[ად] ხარჯი უნდება 2,000 მანეთი ... წლიური — 6,000 მანეთი. წიგნ[აკები] და კარტოჩკები უნდა იყვეს ს[ხვა და სხვა] ფერისა: თეთრი — მოსულებისა[თ]ვის და ახლად დაბადებულებისა[თ]ვის; ლურჯი — გასულებისათვის; ... მკვდრებისათვის; და ყვით[ელ]ი ... სამხედრო სამსახურ ... ხალხისათვის ეს ქაღალდ[ები] ... დაამზადოს უპრავამ და უნ[და] ... რიგოს ოჯახებს ბლანკები ... თო ბლანკში არა აქვს ნება ... მოერთვას ერთ კაპეიკზედ მე... ამ ბლანკებზედ ოჯახები სწერ[ენ] თავიანთ სახლობის პირებს ... გზავნიან საცნობში, სადაც უნ[და] ჩაიწერონ წიგნებში ანბანით. ... ტოჩკებში ქმრები იწერებიან უ... ლოდ; ცოლებთან-კი უნდა ქმ[არი]... ბი იყვნენ ჩაწერილნი, ამათ[ვე] იწერებიან შვილებიც 14 წლ[ის] ხნამდან. 14 ს წლის იქი[თ შვი]ლები იწერებიან ცალკე.

ქის საბჭოში, წინა სხდომაზედ განუხილველად დარჩენილ საქმეთა გარდა, დანიშნულია განსახილველად შემდეგი საქმეები: ქალაქის მოურავის აზრი ტფილისში საშუალო სამეურნეო სასწავლებლის დაარსების შესახებ; გამგეობის მოხსენება ცხენის რკინის გზის წარმოების კონცესიის შესახებ; გამგეობისა და განსაკუთრებულ კომისიის მოხსენება ელექტრონით ქალაქის განათების შესახებ; ქალაქის გამგეობის დადგენილება და საფინანსო კომისიის დასკვნა ქუჩების მოკირწყვლის წეს-რიგის შესახებ.

*** გამოფენა სახელოსნო სასწავლებელში. დღეს 10 ოქტომბრისათვის ტფილისის მიხეილის სახელოსნოში დანიშნულია სასწავლებელში მოსწავლეთა ნამუშავარის გამოფენა. მსურველთ შეუძლიანთ დაესწრნენ გამოფენას და იყიდონ გამოფენილი საგნები, რომლებიც ძალიან იაფად გაიყიდება.

*** მეფუტკრეთა კრება. ქუთაისის გუბერნიის ზოგიერთ მეფუტკრეთ აზრადა აქვთ დააარსონ ქუთაისის სამეურნეო საზოგადოების განყოფილებასთან მეფუტკრეთა კრება, რომელსაც საგნად ექნება წესიერ ნიადაგზედ დააყენოს გუბერნიაში მეფუტკრეობა.

*** სახალხო განათლების მინისტრი. როგორც უკანასკნელად იუწყებიან, ბ-ნი ბოგოლეპოვი კავკასიაში მომავალ წლამდე ვერ ჩამოვა.

*** ახალი წიგნი. დაიბეჭდა და ისყიდება რუსულ ენაზედ „ძველი ანჩისხატის ტაძარი ქ. ტფილისში“, ისტორიული მიმოხილვა მღ. პ. კარბელაშვილისა, წ.-კით საზოგ. მაღაზიაში და ანჩისხატის ტაძარში.

*** საუფლისწულო გამგეობა გორში. არსდება განსაკუთრებული საუფლისწულო სამმართველო გორის მაზრის საუფლისწულო ადგილ-მამულთა მართვა-გამგეობისათვის.

*** ქალაქის [illegible] ქუთაისის [illegible]. საერო ფულიდან სთხოვენ [illegible] გუბერნიის გამგეობას ქალაქის [illegible] სახლის ქირისთვის სამი [illegible] წლიწადში 68,851 [illegible] კაპ. ეს სმეტა შეადგინა ქალაქო გამგეობამ.

*** ჟურნალი „მოამბე“. ჩვენ მივიღეთ ჟურნალი „მოამბე“ მეცხრე ნომერი შემდეგის შინაარსით: I „წარსულიდან სკოლაში“ — ნაწილი მეორე, V, VI, VII, VIII, IX, X და XI მოთხრობა ს. მგალობლიშვილისა (გაგრძელება; II *** — ლექსი, გ. რუხაძისა; III „გასიგებული დღე“ — კიარასი; IV „დამონებულნი“ — ნაწილი მეორე. I, II, III და IV რომანი ბოლგართა ცხოვრებიდან, ივ. ვაზოვისა, თარგმანი; V „ეტიუდი“ — შით არაგვისპირელისა; VI „კრაზანა“ — ნაწილი მეორე. III, IV, V, VI და VII. რომანი იტალიის ცხოვრებიდან, ე. ვოინიჩისა თარგმანი ნატალია რ. გიგაურისა (გაგრძელება); VII „რა მნიშვნელობა აქვს ისტორიაში პიროვნებას, ანუ ადამიანის მოქმედებას?“ — I, II, III, IV და V. ა. კირსანოვისა, თარგმანი დ. ზ—სა; VIII „ჩარლზ პარნელი“ — ეგ. ტარლესი I, II და III. თარგმანი; IX „შინაური მიმოხილვა“.

*** ერთი ახალი წიგნის გამო. ბ-ნო რედაქტორო! უმორჩილესად გთხოვთ ადგილი დაუთმოთ თქვენს პატივცემულ გაზეთში ამ წერილს,

ამ დღეებში დამზიდდება და გასასყიდათ გარდაეცემა წიგნის მაღაზიებს ჩემ მიერ გამოცემული წიგნი „საერო დღესასწაული თ. რაფიელ ერისთვის იუბილეის გამო“ ამ ბროშურის გამოცემა ერთობ დაგვიანდა ჩემდა დამოუკიდებელ მიზეზთა გამო, რისთვისაც ბოდიშს ვიხდი ქართველ საზოგადოებასთან და განსაკუთრებით იუბილიართან. ამასთანავე ვუცხადებ დიდს მადლობას დეკ. დავით ღამბაშიძეს, თ. ვასილ ჩერქეზიშვილს და ბ. ვ. კახიძეს, რომელთა მეკაცინეობით და დახმარებით ეხლა მაინც ეღირსა ამ წიგნს გამოსვლა.

წიგნი შეიცავს 150 გვ. და შიგ მოთავსებულია ბიოგრაფიული ცნობები იუბილიარისა, აღწერა დღესასწაულის პროცესიისა, მრავალი სიტყვები და ლექსები წარმოთქმული დღესასწაულის დროს, მისალოცი წერილები, ადრესები და დეპეშები. წიგნი ღირს 25 კ. ვინც ჩვენ სტამბიდან (ТиФлисъ Типографія Е. И Хеладзе) გამოიწერს არა ნაკლებ 10 ცალისა, მას მანათზე 20 კ. დაეთმობა. წმინდა მოგება გაყიდული წიგნებისა გარდაეცემა იუბილიარს, ან იმის სახელით საქველ-მოქმედო საქმეს

დავშთები თქვენი პატივის მცემელი ექვთიმე ივანეს ძე ხელაძე.

ქართული სამზარეულოს ძიეძღვანება. [*]

ნაწილი მესამე

სირის კუდები (ტკბილეულობა)

92. კუპატი მწვანილებისა. ცომი მოამზადეთ როგორც იყო ზემოთ ნათქვამი, აიღეთ ნახევარი მათლაფა წმინდათ დაჭრილი ხახვი მოშუშეთ, როდესაც ხახვი ცოტათი მოიშუშება, შიგ ჩაყარეთ ერთი მათლაფა წმინდათ დაჭრილი ხახვის ფოჩი, ბოლომათ ჩააყარეთ სხვა და სხვა სუნიანი მწვანილები. ისინიც ხახვთან ერთად მოხრაკეთ, როდესაც მასალა მოიშუშება, გადმოდგით, შიგ ჩააჭერით რამდენიმე მოხარშული კვერცხი, გაუსწორეთ მარილი და ჩადეთ ცომში, ამოუკეცეთ პირები, შედგით ფურნეში, თხუთმეტი წამის შემდეგ მზათ იქნება, ამოიღეთ ცხელ ცხელი მიიტანეთ სუფრაზედ.

93. ტორტების მომზადება. შენიშვნა ტორტების მომზადებისათვის: დიასახლისმა სახეში უნდა იქონიოს 1) თუ ტორტში მოგიხდათ კარაქის ხმარება, მაშინ ცივი კარაქი ტაფით უნდა დადგათ ნელ ცეცხლზედ, როდესაც კარაქს ქაფი მოუვა, გადმოდგით ქაფი მოხადეთ, საცერში ან ლეჩაქში გაწურეთ, რომ ქუჭყი არ გაუვიდეს, მერე გაწურული კარაქი ტაფით დადგით თოვლზედ ან ყინულზედ, ურიეთ მანამ კარაქი გაოეთრდება 2) კვერცხის გული თა და შაქრით უნდა მოამზადოთ გოგლი-მოგლი, მერე აურიეთ გათეთრებულ ერბოში, შიგ ჩაყარეთ წმინდა ფქვილი იქამდისინ ურიეთ, სანამ ფქვილი კარგათ არ შეერთდება, თუ ცომს დაუმატებთ კვერცხის ცილის ქაფს, მაშინ გათქვეფილ კვერცხის ცილაში ფქვილი ცოტ-ცოტა უნდა ჩააყაროთ და თანაც ურიოთ, როდესაც ფქვილი და კვერცხის ცილა ერთმანეთში გაითქვიფება, მაშინ ჩადეთ ფორმაში და შედგით ფეჩში. 3) შაქარი უნდა იყვეს დანაყილი ძალიან წმინდათ და სუფთად სამტკიცში გამტკიცული, 4) ტორტებისათვის ფქვილი უნდა (изъ крупчатой муки) პირველი ხარისხისა. 5) კვერცხი უნდა იყვეს ახალი დამშრალი; 6) როდესაც ტორტს აცხობთ ჟესტის ფორმაში (ყალიბში) ძირში და კედლებში ერბო უნდა წაუსვათ, ცოტა ფქვილი და სუხარი უნდა მოაყაროთ; როდესაც ქაღალდის ყალიბში აცხობდეთ, მაშინ შიგნიდამ წაუსვით ერბო, მოაყარეთ დანაყული სუხარი, გააცივეთ, მერე შიგ ჩადეთ სატორტე ცომი, ფორმა იმოდენა გააკეთეთ, რომ როდესაც ცომმა აიწიოს ქაღალდ ზევით არ გადმოვიდეს.

7) ნუში უნდა დაამდუღროთ, [illegible] რქები უნდა მოაშოროთ, უნდა დანაყ[illegible], დანაყვაში წყლით ან კვერცხის ცილ[illegible] ით უნდა დაასხამოთ ხოლმე 8) ტორტების [illegible] ფეჩები კარგად გამოწმენ[illegible] ლეთ ფეჩი არ უნდა [illegible] ძალიან ცხელი არც [illegible] ბიან შუათანა. 9) ტორტის ფეჩში შედგმის დროს ძალიან უნდა გაუფრთხილდეთ, რომ არას მოახვედროთ და სადაც დადგამთ იქავე იყვეს არ გადაიტან გადმოიტანოთ, თუ ცომი შეირყევა დაკუტდება და აღარ ივარგებს, აღარ აიწევს. 10) როდესაც გინდათ გაიგოთ პიროგი გამომცხვარა თუ არაო, მაშინ აიღეთ წვრილი ჩალა ჩაურჭეთ შუაგულში, თუ ჩალას ცომი გამოჰყვა, იცოდეთ ტორტი ისევ უმია, ცოტა კიდევ დააცადეთ, და თუ ჩალა მშრალათ გამოვიდა და ცომი არ გამოჰყვა იცოდეთ ტორტი შემწვარია, მაშინათვე გამოიცანით რომ არ დაგეწვათ. 11) ხანდისხან ტორტს აცხობენ ნაჭეცებათ, ამ შემთხვევაში თითო ნაჭეცი უნდა დააფაროთ მურაბით ან მარმალადით ე. ი. ხილის პიურეთი. 12) შნოს გულისათვის ტორტს თავზედ მინანქარს უკეთებენ, ან ფერადი შაქრით აქსელებენ ან ლაქლაქით, ან დაკეფილი ფურსტულით. ათი წუთით ფეჩში შედგით, გამოიღეთ და ისევ მინანქარით დააჭრელეთ.

ნატალია დარეჯანაშვილისა.

(შემდეგი იქნება)

[*] იხ. ცნობ. ფურც. № 932.

სასამართლოს მატიანე

1) ცოლის მოკვლა.

დ. ონში (რაჭის მაზრა) 5 ამ თვეს ოლქის სასამართლოში გაირჩა მეტათ საინტერესო საქმე. ეს საქმე იყო სრულებით უმიზეზოთ ცოლის მოკვლა.

სოფ. ცახის გლეხმა გიორგი მეტონიძემ შეირთო ცოლად სელმანდია. სულ არ გაიარა რამდენიმე თვემ და მას უბედურება კი შეემთხვა. ცოლ-ქმარს ერთმანეთი ძალიან უყვარდათ. 9 მაისს გიორგი დაბრუნდა სოფლებიდან ძალიან დაღალული ბევრი საქმეებისაგან რადგანაც იგი იყო მამასახლისის თანაშემწეთ. დაღალული წამოწვა ტახტზე და დაიძინა. სადილობისას ცოლი მივიდა და გააღვიძა ამ სიტყვებით: „ადექი პური ვჭამოთ, სადილი გაცივდება“. გიორგიმ გაიღვიძა თუ არა, წამოხტა გიჟივით იძრო ხანჯალი, რომელიც წელზე ეკრა და მუცელში ჩასცა თავის ცოლს. ცოლი დაეცა და სისხლით იცლებოდა და ხმას არ იღებდა. ქმარი ჭკუაზე მოვიდა და წამოიძახა: „ცოლი რაზე დავღუპე, რამ შემშალა ჭკუაზე?“ და დაიწყო ტირილი ამ სიტყვებით: „ჩემო კარგო მეუღლე მთელ ჩემს სიცოცხლეს და გახარჯავ და როგორც იქნება მოგარჩენ“. მარ[illegible] [illegible] ინდვენარი და მარებ, ადმოუხნ[illegible] [illegible] ვეღარ ტეულდი იყ[illegible] [illegible] ულა რა. სავალ. გო მ[illegible]

დროსაც ახალი გარემოება აღარა აღმოჩნდა.

ოლქის სასამართლომ ამ დანაშაულისათვის გარდაუწყვიტა დამნაშავეს ციმბირში გაგზავნა სამუდამოთ, მთელის ღირსების აყრით.

—

2) ქალის მოტაცება.

საქმე თავ. კაცია, ილიკო და ილია წულუკიძეთა, და ნიკოლოზ ლორთქიფანიძესი, რომელთაც ბრალდებათ მარიამ წულუკიძის მოტაცება განსახილველად დანიშნულია ტფილისის სასამართლო პალატაში 26 ამ თვეს.

დეპეშები

(«რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან»).

ვენა. პალატა. რათა დასებს ხელი შეუწყოთ საქმეთა ვითარების განწესრიგებისათვისაო, სთქვა პრეზიდენტმა, ენების შესახებ განკარგულებათა გაუქმება აუცილებლად საჭირო იყოო. მინისტრმა შემდეგ გამოაცხადა წინადადებანი უმთავრესად ეკონომიურის ხასიათის საკანონმდებლო ღონისძიებათა შესახებ. მინისტრის სიტყვაზედ უკმაყოფილებას აცხადებდნენ ჩეხები.

პრაგაში დემონსტრაციები მოხდა მთავრობის წინააღმდეგ.

პარიზი. გენერალ მერსიეს საწინააღმდეგო წერილების გამო, რომლებიც „Aurore“-ში დაიბეჭდა, დუელი მოხდა ურბენ გოიესა და გენერალ მერსიეს შვილს შორის მერსიე დაჭრილ იქმნა მარჯვენა მკერდში. მკურნალთა შემოწმებით დაჭრილი მალე მორჩება.

ლონდონი. საზოგადოებათა პალატა. ადრესის შესახებ კამათის დროს გარკორტმა სთქვა, პალატას მოვალეობა აიძულებს მხარი დაუჭიროს მთავრობას სახელმწიფო ადგილების დაცვით, მაგრამ ოპოზიციას სრული უფლება აქვს დაათვალოს და თითქმის გაჰკიცხოს კიდეც მთავრობის ყოფა-ქცევა, რომელმაც ომი გამოიწვია, თუმცა ომის წარმართვაში იგი დაეხმარება მთავრობას, მოლაპარაკების დროს იყო ისეთი საყურადღებო გარემოებანი, რომელნიც ხელს უშლიდნენ საქმის მშვიდობიანად გარდაწყვეტას. თუმცა ორატორი არ უსაყვედურებს მთავრობას თქვენ გვერდი [illegible] აუქციეთ საქმის [illegible] მშვიდობიან[illegible] გარდაწყვეტასაო, მაგრამ [illegible] ის ბრალდება, ვითომ [illegible] გა-[illegible]

რჩევით ტრანსვაალი თან-და-თან უთმობდა ინგლისს. არასოდეს ინგლისს წინად არ დაუჩემებია ბოერების შინაგან საქმეებში გარევის უფლება და თხოულობდა მხოლოდ ინგლისის ქვეშევრდომთათვის მეგობრულ რჩევის მიცემის უფლებას. ამაზედ ჩემბერლენიც კი თანახმაა. მინისტრთა სხვა და სხვა გვარ ახსნა განმარტებიდგან აღმოჩნდა, რომ ტრანსვაალთან მოლაპარაკებას უმთავრეს საფუძვლად ედო შინაგან მართვა-გამგეობისა და კანონმდებლობის ხელ-შეუხებლობა (ისმის მოწონების ხმები ოპოზიციის მხრივ). ტრანსვაალის წინადადების უკუგდება სრულიადაც არ იყო საჭირო. ვერც ის კილო, რა კილოთიც ჩემბერლენმა ილაპარაკა ამ წინადადების წარდგენის შემდეგ, ვერ შეუწყობდა ხელს საქმის მშვიდობიანად დაბოლოვებას.

6 სექტემბრის დეპეშაში ტრანსვაალის მთავრობამ სადავო საქმეთა განხილვის სურვილი გამოსთქვა იმ პირობით, რომ სიუზერენობა გაუქმებულიყო. ყველა დარწმუნებულია რომ სიუზერენობა უკვე გაუქმებულ იქმნა 1884 წ. (ხმა მაღალი წინააღმდეგობა მინისტრების მხრივ) ყოველ შემთხვევაში ახალ შენების რამდენმე მინისტრმა გამოსთქვა ეს აზრი.—აქ ორატორს სიტყვა შეაწყვეტინა ჩემბერლენმა, რომელმაც წინააღმდეგი აზრი გამოსთქვა. მას შეუძლიანო,—სთქვა მან—მოიყვანოს ლიბერალ მინისტრების სიტყვები, რომლებიც დაამტკიცებენ, რომ გარკორტი მართალს არ ამბობსო. გარკორტმა უპასუხა, ჩემბერლენმა 1897 წ. პირველმა ფორმალურად მოსთხოვა კრიუგერს სიუზერენობაო. ბრიტანიის მთავრობამ მშვიდობიანობას ერთი კარი დაუკეტა, მაგრამ მეორე რად არ გაუღო? რად არ გაეგზავნა კრიუგერს ახალი წინადადებანი.? (მოწონების ხმები) მთავრობას უფლება არა ჰქონდა ინგლისი ომში ჩაეთრია, ვიდრე არ გამოირკვეოდა ის წინადადება, რომელსაც იგი ამზადებდა. მთავრობა რად არ დასთანხმდა სადავო საქმეთა განხილვაზედ, რად არ უნდა გამოცხადებულიყო ბრიტანიის უკანასკნელი წინადადებანი? რას უნდა ნიშნავდეს ამის შემდეგ ტრანსვაალის დამოუკიდებლობა, რომელსაც, დევონშირის ჰერცოგის სიტყვით, ინგლისი პატივსა სცემს. ორატორმა დასასრულ შენიშნა, მონაწილე[illegible] არ ვი-[illegible] ზომებისა-[illegible] სუხის-გებაშიო, მაგრამ [illegible] მთავრობას დღევან-[illegible]

დელ გაჭირვებულ მდგომარეობაში. კამათი გადაიდო.

ლედი სმიტი. ბრიტანიის ჯარები შეეტაკნენ აკტონგოლმთან ბოერებს ნაშუადღევს ომი გაძლიერდა.

კაპშტადტი. დეპეშა იუწყება, რომ შაბათს ჩრდილოეთისაკენ მიმავალი მატარებელი მიაწყდა 500 ბოერს, რომელნიც მძიმედ დაზარალდნენ. ინგლისელთა მხრივ მოკლულ იქმნა ორი კაცი, დაიჭრა 14, ორი მძიმედ.

ნიუ ფორდი. (კაპის ახალშენი). 5 ოქტომბერს იოგანესბურგიდგან მოსული მგზავრები იუწყებიან, რომ ქალაქი თითქმის მთლად დაცალიერდა ქვა-ნახშირის ყველა საწყობი და სურსათი ზოგიერთ მადნებში ჩამოერთვათ მეპატრონეთ. ამასთან ამბობენ ბოერების მთავრობამ შეუთვალ მადნების პატრონს რობინსონს, ტრანსვაალში დაბრუნდი, თორემ ქონებას ჩამოგართმევთო.

განცხადებანი

„ბუნების კარი“

(ახალი შევსებული გამოცემა)

დაიბეჭდა მეათედ (50,000) და ისყიდება „წერა-კითხვის საზოგადოების“ წიგნის მაღაზიაში. ეს გამოცემა შევსებულია ტ თექვსმეტი გვერდით უფრო დიდი წინანდელს გამოცემაზედ. ფასი კი დაკლებულია. წინად ღირდა 90 კაპ. ახლა ღირს ყდიანად 80 კაპ. ანუ ოთხი აბაზი. ვინც ნაღდს ფულზედ ათზე ნაკლებს არ იყიდის, წიგნი დაეთმობა 70 კაპ., ხოლო ვინც ოცზედ ნაკლებს არ წაიღებს, იმას წიგნი მიეცემა 64 კაპ.

(6—4)

СПУТНИКЪ ЗДОРОВЬЯ

общедоступный еженедѣльный журналъ

Въ годъ 52 №№ журнала и 12 книжекъ библіотеки «СПУТНИКЪ ЗДОРОВЬЯ».

Подписная цѣна: съ пересылкой и доставкой: въ годъ 5 руб., на [illegible] года 3 руб., За границу 8 р.

ОТКРЫТА ПОДПИСКА:

съ 1-го Августа по 1-е Января 1900 года со всѣми приложеніями—2 руб. съ пересылкой.

За всякую перемѣну адреса—50 к., можно марками.

За объявленія: за строку петита въ одинъ столбецъ по 30 коп. (три столбца на страницѣ).

ЦѢНА ОТДѢЛЬНАГО НОМЕРА 15 КОП.

Подписка принимается въ конторѣ журнала, С.-Петербургъ Невскій. 148.

Въ журналѣ принимаютъ участіе: В. А. Анзиміровъ.- И. А. Баженовъ.—Проф. Н. И. Быстровъ.—Д-ръ В. М Бурлаковъ.—Проф. А. Я Данилевскій.—Проф. В. П. Доброклонскій.—Проф. Г. А. Донбергъ.—Д-ръ А. О. Дукатъ.—Пр. доц. В. П. Жуковскій.—Проф. С. I. Залесскій,—Д-ръ М. Д. Ильинъ.—Д-ръ В. ф. Краевскій.—Проф. П. ф. Лесгафтъ —Проф. [illegible] Павловъ —Проф. В. В. Подвысоцкій (Кіевъ).—Проф. А. Пель.—Д-ръ В. И. Рамм[illegible].—Проф. И. А. Сикорскій (Кіевъ[illegible] Проф. И. [illegible] Скворцовъ (Харьковъ).—Академикъ Князь [illegible] Тархановъ.—Д-ръ А. Н. Шабанова.—Д-ръ Б. Е. Шэхт[illegible]

Подписка на 1899 годъ продолжается.

Всѣ вновь подписавшіеся на 1899 годъ получатъ журналъ [illegible] всѣми безплатными приложеніями съ 1-го Ноября 1898 го[illegible] по 1-е Января 1900 года, т. е. 60 нумеровъ журнала и [illegible] ежемѣсячныхъ безплатныхъ книжекъ.

[illegible] 1899 г. [illegible] დაბ. [illegible]) [illegible]), რედაქტორ-გამომცემელი [illegible]